

POSTA A PUNT DEL MEU LONGBOW

Adaptació lliure de les recomanacions fetes a la traducció al català de la pagina web que porta per títol Tenzone, que edita Steve Ellison, feta per iniciativa de la Federació Catalana de Tir amb Arc.

Realitzada pel *Manuel Derqui*

ÍNDIX

0. CONSIDERACIONS PRÈVIES

- 0.1. CORDES
- 0.2. FLETXES
- 0.3. ARCS

1. PREPARATIUS BÀSICS

- 1.1. FISTMELLE
- 1.2. NOC
- 1.3. CENTRAT
- 1.4. TÍL·LER

2. COMPROVACIONS DE PAS DE FLETXA

- 2.1. INSPECCIÓ
- 2.2. PROVES DE CONFIRMACIÓ
- 2.3. ALTRES SIGNES
- 2.4. COM RESOLDRE PROBLEMES DE PAS

3. COMPROVACIONS BÀSIQUES DE LA POSTA A PUNT

- 3.1. COMPROVACIONS BÀSIQUES DEL NOC I DEL CENTRAT DE TIR

4. PROVES D'AJUSTAT AVANÇADES

- 4.1. PROVA DE LA FLETXA NUA
- 4.2. PROVA DEL PAPER
- 4.3. PROVA D'ALLUNYAMENT

5. AFINAT PER AGRUPACIONS

- 5.1. AFINAT A CURTA DISTÀNCIA
- 5.2. AFINAT AMB TIRS LLARGS

0. CONSIDERACIONS PRÈVIES

Com ja vaig dir a l'article anterior, quan llegeixes qualsevol tractat sobre arqueria, tens la sensació de què això no va amb nosaltres, els tiradors de longbow. Però no fa tant de temps que inclús al tir olímpic es tirava amb arcs molt similars als nostres, d'una sola peça i de fusta. I segur que aquells arquers, feien quelcom més que anar provant diferents arcs fins trobar el més adient. Que sembla ser que és l'únic que podem fer ara.

Així, doncs, ajustar? Que? Si no hi cap element mòbil que es pugui ajustar.

El que explicarem a continuació és l'adaptació, al longbow, de tot el que es diu pels altres arcs, dintre de les possibilitats que tenim, que no són masses. Però alguna si que hi és.

També he de dir que la majoria de les tècniques que explicarem a continuació no les he vist aplicar a gaire bé ningú, casi bé mai. El nostre esport, el tir instintiu amb longbow, pel sol fet de ser-ho invita a obviar totes aquestes tècniques. De fet, si és instintiu, perquè aplicar cap tècnica, si volem un tir tècnic podem tirar amb qualsevol altra especialitat de tir, que haver-les "aïllas". Però que no les fem servir, o que pensem que no s'han de fer servir, no les fa menys vàlides i, sobre tot, penso que no més saber que existeixen, conèixer-les i saber que realment es poden aplicar, sense dubte ens ajudarà dominar la tècnica necessària per poder millorar la nostra qualitat com tiradors.

Per fer més sistemàtica l'exposició, adaptarem l'índex proposat per Steve Ellison a l'article ofert per la Federació Catalana de Tir amb Arc: "**Proves de posta a punt de l'arc**", traduït pel Josep Gregori

Prèviament establirem uns conceptes bàsics per entendre el que direm a continuació, i com adaptem al nostre art el que es diu pels altres. Partint de l'arc tal i com ens l'entrega el venedor, veurem que es pot modificar i com influeix al resultat final.

CONCEPTE FONAMENTAL: Direm que una fletxa és fa més tova quan és fa més flexible, i que s'endureix quan es fa més rígida, menys flexible.

CORDES

Material; Dacró, Fast-Flite, Dynaflight. Cadascuna d'elles, i per l'ordre enumerat, és més ràpida que l'anterior, això fa que el tir amb la mateixa fletxa, sigui més ràpid, tingui més rasant i més abast. Però també te l'efecte de fer que la mateixa fletxa cada vegada es faci més tova.

Composició: de 14 a 20 fils, cada vegada la corda és més lenta, més fils implica més lentitud, un menor abast i l'efecte sobre la fletxa és que la fa cada vegada més rígida.

Construcció: Bucle o Flemish. La primera és més ràpida, exigeix més de l'arc, el cop és més radical i fa la fletxa més tova. La segona, sempre amorteix lleugerament el cop, el trenat sempre fa una mica de molla, el tir és més lent, fa la fletxa més rígida.

Instal·lació: Fistmelle més curt, augmenta la velocitat de sortida de la fletxa i la fa més tova, augmenta la potencia del tir, però el fa menys precís. Fistmelle més gran, disminueix la velocitat de sortida i per tant l'abast, endureix la fletxa i augmenta precisió.

FLETXES

Llarg: Quan més llarga sigui la fletxa, més tova la fa. I al contrari, més curta més rígida.

Spin: les fletxes adequades per resistir arcs més potents, son més rígides que les de potències més baixes.

Punta: més pesada és la punta, menys planeja, però també fa la fletxa més tova. Avança el centre de gravetat i augmenta el F.O.C.* Puntetes més lleugeres endureixen la fletxa.

- **F.O.C. (POSICIÓ AVANÇADA DEL CENTRE DE GRAVETAT).**
El terme F.O.C. descriu el percentatge del pes total de la fletxa que està situat per davant del seu centre geomètric. Quan més pes té per endavant del seu centre geomètric, més avançat té el seu centre de gravetat.
El desenvoluparem al pròxim article sobre les fletxes.

Plomes: més grans i en més nombre, augmenta l'estabilitat del vol, no oblidem que hi ha autors que recomanen emplomar amb quatre plomes per guanyar estabilitat, però també augmenta l'efecte paracaigudes i per tant disminuïm l'abast.

Calibre: 5/16, 11/32, 23/64, són diàmetres de calibre cada vegada més gruix. Al nostre mercat només s'hi troben aquests, a més la mètrica saxona que ens presenten, coincideix amb la resta d'additaments necessaris; puntes i culatins. Existeix, en altres mercats, calibres en mètrica decimal, concretament de 8 i 9 mm, però no són habituals al nostre. És evident que a igualtat de llargada i spin, la més gruixuda pesa més, per tant cau abans, però també és més resistent. Segons la potència del nostre arc, podem estar obligat a fer servir els calibres més alts.

Adjunto la correspondència en mil·límetres dels esmentats calibres, i el ventall de potències.

Correspondència de calibres		
Fraccions de polsada	Mil·límetres	Spinats. Potències d'arc
5/16	7,94	30 fins a 60 lliures
11/32	8,73	40 fins a 65 lliures
23/64	9,13	50 fins a 75 lliures

ARCS

Reposafletxes (peça de protecció horitzontal): Quan més gruix i tou sigui, més absorbirà els defectes de sortida de la fletxa, però també pot fer que provoqui un cert efecte de rebot, que salti al seu allotjament, sobre tot si fem una mala deixada. El gruix màxim permès està regular per la federació, no ens podem passar de certa mida, 5 mm, penso.

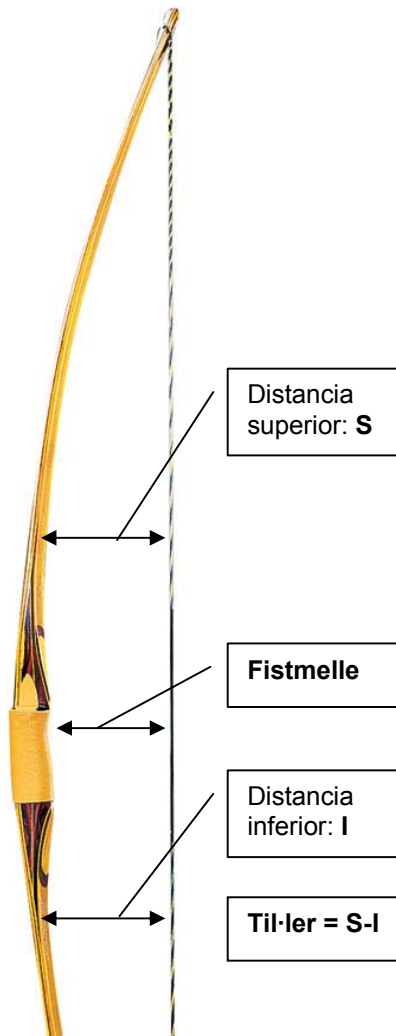
Protecció lateral de la finestra: té relació amb els efectes de centrat, quan més gruix més compensa una deixada de dits poc fina. Té molt a veure amb l'anomenada paradoxa de l'arquer, la fletxa tendeix a descriure una certa corba cap pel cantó contrari a la finestra.

Amb totes aquestes variables és amb el que intentarem ajustar el conjunt: Arquer, Arc, Fletxes, per tal d'aconseguir el millor resultat. Si més no, aconseguirem passar-nos unes quantes tardes distrets jugant amb tot el que a continuació expliquem.

1. PREPARATIUS BÀSICS

1.1 Fistmelle

Diem Fistmelle a la distancia, en repòs sense tensar l'arc, des de la corda al punt de gir de l'arc, que correspon amb el coll del puny. Inicialment, el fistmelle s'ha d'establir segons les indicacions del fabricant. És un bon punt d'inici dels preparatius bàsics.

Amb un fistmelle inferior s'aconsegueix més velocitat, però el tir és més "crític". Per contra augmentant el fistmelle aconseguirem millors agrupaments, però disminuirà la velocitat i per consegüent les fletxes cauran abans. Perquè?, amb un fistmelle més curt, el temps que la corda empeny la fletxa augmenta, això fa que li transfereixi més energia i, com a conseqüència, rebrà més impuls per tant desenvolupa més velocitat inicial, el que donat que la fletxa és la mateixa, en augmentar la quantitat de moviment, pes per velocitat, la rasant és més plana i l'abast més llarg. Però també està més temps a l'arc, i per tant existeixen més possibilitats de que el moviment involuntari de la mà de subjecció de l'arc afecti el tir, fent-ho més inestable.

És, doncs la primera prova a fer, començant des del fistmelle recomanat, cargolar i descargolar la corda, és recomana no passar de 20 voltes cap un cantó i l'altre, fins trobar la millor sensació de l'arc amb nosaltres, de com sentim el tir. Fora dit que la corda ja està totalment estirada.

Fins quin punt hem de modificar el fistmelle? A aquesta qüestió només puc respondre amb les meves experiències, jo mateix he provat des de 6" fins a 9" 1/2. A cada arc tinc diferents fistmelles, aquells amb els que millor em trobo a cadascun d'ells.

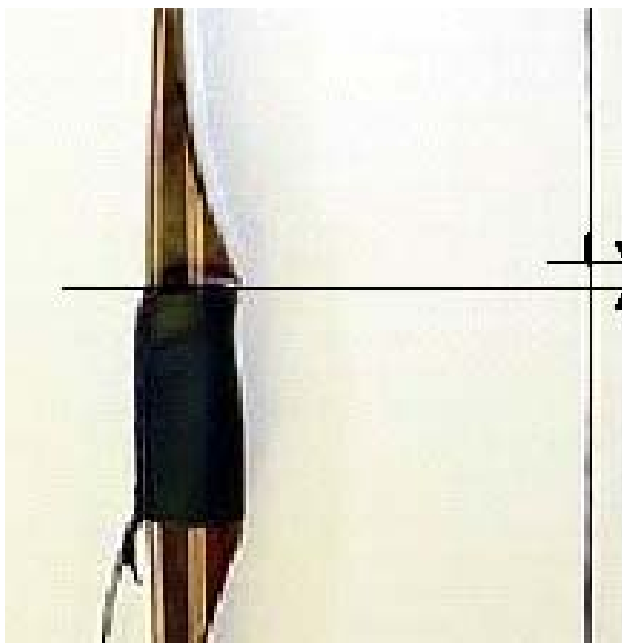

Medició d'un Fistmelle amb l'escaira

També s'ha de tenir en conta que un arc més curt haurà de tenir, també, un fistmelle més curt, com he après en reduir la longitud del meu Great Plein.

En el procés de fer aquesta elecció, no s'ha de desestimar el soroll, és un dels indicadors que millor ens indica que l'arc ha trobat el seu punt. Una nota neta, discreta, rodona indica un bon comportament del nostre arc, a mida que la distància de fistmelle s'allunya de l'òptima, l'arc fa més soroll.

1.2 Noc

Diem noc al punt d'ancoratge de la fletxa a la corda. Per començar, cal establir el noc en funció del diàmetre de la fletxa escollida. Si volem que, com a mínim, la fletxa estigui perpendicular a la corda, que tot hom recomana ha d'ésser més alta, hem de situar el noc de manera que una vegada col·locada la fletxa al reposafletxes el noc estigui entre 2 i 4 mm per sobre de l'eix de la fletxa perpendicular a la corda. No és el mateix tirar amb fletxes de 5/16", 11/32" o 23/64".

Molts tiradors troben que les fletxes els hi volen millor quan baixen de calibre, sense moure el noc, això passa perquè en reduir el diàmetre de la fletxa, aquesta queda més inclinada i per tant, les plomes passen millor per la plataforma de l'arc.

Per establir el noc, fem servir l'escaira de fistmelle.

Aquí faig una recomanació general; apunteu tot el que aneu fent, fistmelles, cordes, noc, fletxes, puntes, plomes, etc..., després quan volem repetir quelcom, o necessitem refer-ho, perquè hem de canviar la corda simplement renovem les fletxes, generalment hem de recomençar donat que ho hem oblidat.

1.3 Centrat de l'arc

Les possibilitats d'ajust del centrat d'un arc recte són pràcticament nul·les. Però quelcom si que és pot fer.

Els arcs rectes porten del fabricant una protecció enganxada a la paret de la finestra, generalment de pell, més o menys prima. Podem variar aquest gruix, i no és cap bestiesa, de fet, hi ha fabricants que porten amagat sota aquesta pell un cargol cec que permet variar uns mil·límetres aquest paràmetre.

Així doncs, i torno a referir-me a la meua experiència i al que he vist que fan altres arquers dels que tots considerem bons, sota l'esmentada protecció, podem inserir un trosset de cuir o d'un altre material més tou, com l'esponja, que ens ajudarà a absorbir les tensions que es produeixen al moment del tir, variant, doncs el centrat de la fletxa.

Jo recomano que aquest insert sigui una treta de cuir, veure imatge, prima i més aviat llarga, col·locat horitzontal, just al punt on la fletxa es recolza al costat de la finestra, amés ens permetrà disminuir el frec d'aquesta sobre l'arc.

Toca fer més proves, variar el gruix de l'insert fins que tinguem la millor sensació.

1.4 Til·ler

S'anomena Til·ler a la diferència de mides que hi ha des de les bases de les pales, superior i inferior, a la corda, una vegada muntat l'arc (veure la primera imatge). En principi no hi ha cap possibilitat de variar el til·ler en un longbow, no sense tocar l'estructura de l'arc. Així doncs, abans de fer qualsevol cosa en aquest sentit, canvieu l'arc, o porteu-lo a un bon, però que molt bon, artesà. Si el vostre arc ha de variar el til·ler, que la majoria dels arquers de longbow no sabem el que és, ni que pot influir al nostre tir. Repeteixo; canvieu d'arc. El més normal és que us quedeu sense arc.

2. COMPROVACIONS DE PAS DE FLETXA

El mínim requeriment indispensable perquè l'arc doni uns resultats acceptables és un pas de fletxa adequat. És a dir, la fletxa ha d'abandonar l'arc sense tocar res que no sigui el reposafletxes al començament del tir. Qualsevol altre contacte provocarà un vol de la fletxa inadequada. I, encara pitjor, tirs molt variables, ja que un tir defectuós colpejarà fort l'arc, accelerant el procés de fatiga dels materials tant de l'arc com de les fletxes, mentre els tirs nets sortiran sense impediments i farem patir menys al nostre arc.

Abans de començar a ajustar l'arc, cal resoldre qualsevol problema de pas. És possible que un ajust inicial deficient generi problemes de pas de fletxa, aquest es resolen amb proves que han d'ésser: metòdics i individuals.

Metòdic, perquè s'ha d'anar provant cada aspecte dels referits un rera l'altre, i una vegada resolts tots, repetir-ho per verificar que els últims ajustaments no hagin fet variar els primers. Nous ajustaments impliquen repassar els anteriors.

Individuals, perquè s'han de fer una cosa rera l'altra, i no tocar res fins que hem acabat amb l'anterior. Podem ficar-nos dins un embolic de grans proporcions.

Crec que la prova definitiva de què l'arc està ben ajustat és el tir a dianes llargues, si una fletxa vola bé, estable i recta, a 40 metres, i després de dos o tres tirs les fletxes van allà on volem que vagin. L'arc està ajustat.

Per comprovar i confirmar l'existència de problemes de pas, es poden emprar les proves següents.

2.1 Inspecció

La inspecció visual constitueix les prova més senzilla de l'existència de problemes de pas, i sovint la menys utilitzada. L'arc i les fletxes poden mostrar que s'està produint un contacte inadequat. En els següents apartats es mostra el que cal buscar.

2.1.1. Fletxes

Observem atentament les tiges i les plomes. Generalment, els signes de problemes de pas es mostren més clarament a la part posterior de la fletxa. Apareixen en totes les fletxes que es tiren

habitualment; per tant, examinem-ne unes quantes. Els casos aïllats és probable que siguin el resultat de l'ús, bo o dolent, i el desgast habitual a les dianes o provocat per l'impacte d'altres fletxes, que hi ha molts Robins amagats per tot arreu. Quan les marques només apareixen en algunes fletxes i no en totes, indiquen problemes de fletxes que ja desenvoluparem al pròxim article.

Les marques *repetides* en un conjunt de fletxes indiquen problemes de pas. Cerquem:

- **Marques de desgast a la fletxa**, en qualsevol punt de la meitat posterior, especialment a prop de les plomes. Les rascades a la fletxa, una de les qüestions per les que és recomanable pintar aquesta zona, les marques de fregament o de llimades indiquen contacte. Com és previsible, els problemes de pas es mostren en la banda de la fletxa normalment en contacte amb el costat de la finestra i al reposafletxes.

- **Plomes gastades, marcades o deteriorades**. Normalment, la ploma inferior és la més vulnerable, però les plomes laterals poden presentar marques també. Busquem marques de desgasts importants, ratlles, estrips o plecs. Tinguem en compte que al boirac, o allà on les guardem i transportem, també es poden causar plecs i torsions.

2.1.2 Arcs

Comprovem el reposafletxes, la pell de protecció de la finestra. Cerquem:

- **Ratlles, marques de desgast** pertot, en especial al voltant de la finestra, a prop del reposafletxes.
- **Un desgast considerable a la pell** de protecció de la finestra, especialment fora del punt de contacte en repòs. Un desgast considerable a prop dels extrems podria indicar problemes de pas de fletxa.
- **Soroll al tir**; sovint l'impacte és audible.

2.2 Proves de confirmació

2.2.1 Empolsar

Apliquem una capa de material en pols; guix en pols fina, talc o més brut, però més visible, grafit, tenen com lubricant a qualsevol ferreteria, empolsat al voltant de la finestra a prop del reposafletxes, i si de cas també a les plomes i a la tija de les fletxes. Tirem unes quantes i observeu la pols. Si hi ha contactes de la tija, hi veurem alteracions: ratlles o, de vegades, marques clares a la pols de les plomes.

2.2.2 Pasta de modelar, menys recomanable però més visible.

Apliquem una capa fina de plastilina o una altra pasta de modelar tova (i que es pugui netejar) a la finestra. Assegurem-vos que no sobresurti gaire pel damunt del reposafletxes. Fem uns quants tirs i comprovem si apareixen marques de contacte a la pasta de modelar.

2.3 Altres signes

Els que enumerem tot seguit tenen causes diverses, i la majoria es poden atribuir a l'arquer. Ara bé, una vegada descartats els defectes de solta i juntament amb altres signes, indiquen un problema de pas de fletxa.

- Vol visiblement deficient de la fletxa: fa espirals o cueja molt.
- Mala agrupació a curta distància.
- Soroll d'impacte en el moment de tirar.
- Gran quantitat de fletxes "que s'escapen" en uns tirs que haurien de ser consistents.

2.4. Com resoldre problemes de pas

Els problemes de pas poden ser conseqüència d'una tècnica de tir deficient, sobretot pel que fa a la mà de corda. Tot seguit descrivim les principals causes relacionades amb el material i les correccions que podem aplicar. Les hem ordenades, aproximadament, de més a menys complexes.

2.4.1 Noc massa ajustat

Comprovem que els culatins abandonen la corda suaument i amb facilitat. Els culatins massa ajustats provoquen sovint que la cua de la fletxa toqui l'arc. Corregim els culatins massa ajustats:

- **Amb culatins més grans**
- **Reduint el gruix de la corda** (amb menys filaments o un reforç de corda més prim)

No llimem mai els culatins, ni els mosseguem per tancar-los. És un risc innecessari.

La pressió ideal la tindrem una vegada la fletxa queda encaixada i s'aguanta sola penjada del noc, però amb un peti cop a la corda, cau.

2.4.2 Noc baix

Un noc baix provoca problemes de colpeix; ajustem el noc a 3 mm o més per sobre de l'eix de la fletxa col·locada perpendicular a la corda, per a l'ajustat inicial. Comprovem-ho mitjançant l'escaira de fistmelle. I apuntem-ho, tot ho hem d'apuntar.

2.4.3 Posició desplaçada del centrat de la fletxa

Juguem amb diferents gruixos de la protecció i prenguem nota.

2.4.4 Distància de muntat incorrecta

Un fistmelle mal ajustat, sobretot si és massa baix, provoca i incrementa els problemes de pas.

Comprovem que el fistmelle es troba dins del marge indicat pel fabricant. Si és possible, augmenteu la distància fins al límit superior del marge recomanat afegint voltes a la corda, fent-la més curta, i tornem a comprovar el pas de fletxa.

2.4.5 Reposafletxes massa gran

Les interferències són sovint el resultat d'un reposafletxes massa gran, sobre tot ample, sobre tot quan el pla de la finestra és recte. Per resoldre-ho, hi ha diverses opcions:

- Reduir la llargada del folre de suport fins al mínim necessari.
- Passar a un folre amb més o menys pel. O amb més o menys gruix, que no sempre un acompanya a l'altre.

Si demaneu al vostre proveïdor habitual els diferents models de folres que ofereix el mercat, quedareu esparverats dels diferents tipus que existeixen, sense contar les que podeu fer-vos vosaltres mateixos amb els diferents materials que ens ofereix la tecnologia actualment: des de pells naturals amb més o menys pel, fins a materials sintètics com el neoprè, esponges artificials, mireu-vos els diferents tipus de panys absorbents per cuines, les conegudes “camusses”.

2.4.6 Spine inadequat

Les fletxes massa flexibles, o massa rígides, poden provocar problemes de pas de fletxa. Generalment els arcs rectes demanen fletxes més aviat rígides.

Opinió personal, quan triem tiges espinat, normalment els ofereixen classificats per trams de potències d'arc; 35-40, 40-45, 45-50, 50-55, etc., el que ens diu el fabricant és que aquestes fletxes resisteixen amb garantia el tir per un arc les lliures indicades. No, necessàriament, que s'hagi de triar exactament les de l'spine que indica l'arc, només que ha de ser com a mínim aquesta. Però d'això ja parlarem al capítol de les fletxes, en un futur pròxim.

Entre les accions correctives hi ha:

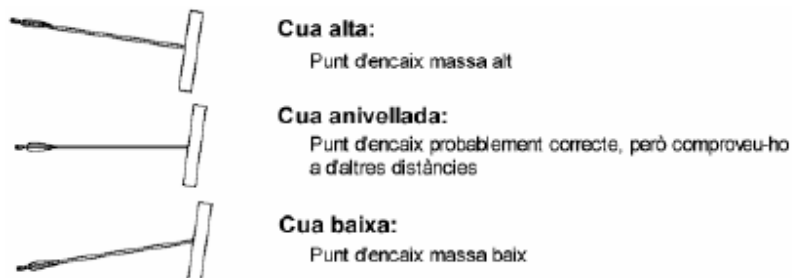
- **Canviar l'spine de la fletxa** (un nou conjunt de fletxes). Proves i més proves, Notes i més notes.
- **Variar el pes de la punta.** Amb diferents pesos de punta podeu ajustar lleugerament la rigidesa efectiva. Les puntes més lleugeres generen un valor de rigidesa efectiva superior (tija més rígida) i viceversa. Proves i més proves, Notes i més notes.
- **Canviar el material de la corda.** Els materials de corda ràpids, de poca elongació (Kevlar, Fast-Flite, Dynaflight, etc.) fan la tija efectivament més flexible. Per contra augmenten la velocitat de sortida, però també la imprecisió. Proves i més proves, Notes i més notes.

() Nota: La rigidesa (spine) d'una tija de fletxa es mesura com el valor de la deflexió que s'obté en penjar un pes estàndard del centre de la tija, en mil·lèsimes de polzada. D'aquí que quan es parla d'un valor de “rigidesa” alt es faci referència a una fletxa tova, mentre que un valor baix es correspon a una fletxa dura.*

Malgrat això, els fabricants que ofereixen tiges de fusta spinats, els classifiquen en funció de les potències recomanades per a cada spine, donat que és més fàcil i intuïtiu per triar les fustes més indicades pel nostre arc. Aquests valors, 35-40, 40-45, 45-50, etc., no mesuren directament el spine si no la potencia recomanada per cada spine, i per tant augmenten de classificació si augmenta la rigidesa, establint un concepte invers al descrit abans.

3. COMPROVACIONS BÀSIQUES DE LA POSTA A PUNT

3.1 Comprovacions bàsiques del noc i del centrat de la fletxa

Amb aquesta prova ràpida podrem fer una comprovació correcta de l'alineació bàsica. Limitem-nos a tirar una fletxa completa horitzontalment cap a una diana des d'una distància d'entre 3 i 5 metres.

Comprovem si la cua de la fletxa "es tomba" a esquerra o a dreta, o si és alta o baixa.

Notes:

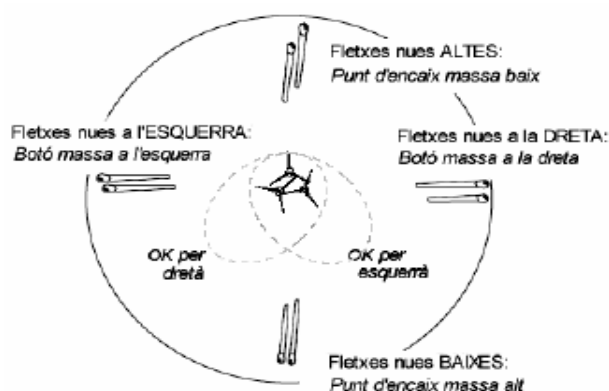
1. Per comprovar que estem tirant horitzontalment: Demanem a algú que ho comprovi mirant-nos des del costat. O bé situeu una marca al blanc a l'alçada de la barbeta.

2. És millor fer la comprovació tirant diverses fletxes a diferents punts de la diana. De vegades el material; cànem, foam, palla, etc., pot causar que una fletxa es tombi en penetrar.
3. Si el resultat de la prova sembla adequat, comprovem-ho des d'una o dues distàncies més, per exemple 10 i 15 metres. Si els resultats continuen sent adequats, tot plegat deu ser correcte. Si no, fem ajusts fins que les fletxes quedin rectes a diferents distàncies.
4. En totes aquestes proves considerem que els tiges són raonablement adequats; si les fletxes no es corresponen amb l'arc, les proves no serviran.

4. PROVES D'AJUST AVANÇADES

4.1 Prova de la fletxa nua

Cal fer una referència a aquesta la prova. És molt, però que molt difícil fer-la amb un longbow, encara que no impossible. Només podem jugar amb les cartes que tenim: fistmelle, noc, gruix de finestra, spin, corda. Però per si ens trobem amb ganes, passo a descriure-la. Hi ha autors que la recomanen vivament, jo no l'he pogut fer mai, per això deixo testimoniatge de la prova.

La "prova de la fletxa nua" és una comprovació alternativa que serveix tant per l'alçada del noc com pel centrat de tir. Com

que només té en compte la posició d'impacte, i no l'angle, pot ser més fàcil per descobrir el que passa, que no pas la prova simple de l'impacte amb fletxes emplomades de més amunt. També constitueix una bona comprovació de referència; un cop fet un bon ajustament per obtenir la millor agrupació, val la pena executar aquesta prova i prendre nota dels resultats (sense voler ajustar res).

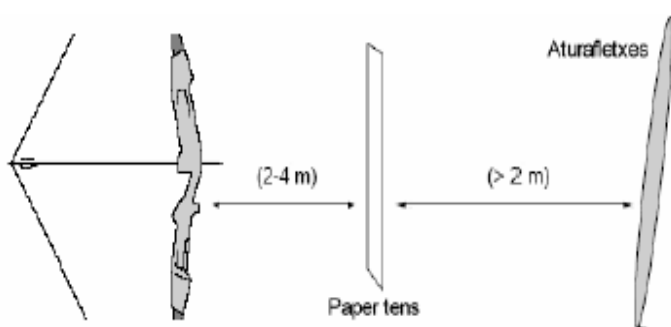
Per dur a terme la prova, situem una marca que serveixi de blanc aproximadament a l'alçada de la barbata i tirem 2-3 fletxes emplomades i altres tantes de nues sobre la mateixa marca, des de 10 metres. També podeu fer aquesta prova des de 20 metres o més. Com més llarga sigui la distància, més exacta resulta i també més difícil. Ara bé, una fletxa que "cuegi" degut a un arc mal ajustat, pot provocar que les posicions d'impacte s'alternin a mida que augmenta la distància. Per tant, és més segur començar de prop i retrocedir un cop completat l'ajustament bàsic.

L'alçada del noc i el centrat de tir "ideals" porten la fletxa nua al mateix lloc que les fletxes emplomades; altrament, la fletxa nua es comporta "pitjor" que la fletxa emplomada. Així doncs, la direcció de l'impacte de la fletxa nua en relació a les fletxes emplomades indica l'ajustament que es requereix. El diagrama mostra les possibilitats.

Notes

1. A distàncies més grans, no és recomanable una prova de fletxa "perfecta". Com a regla general, una diferència de quinze centímetres entre la posició de fletxa nua i la de la fletxa emplomada és acceptable a 20 metres (tot i això, algunes posicions són millors que d'altres).
2. Hi ha una pràctica generalitzada, consistent a ajustar l'impacte de fletxa nua, lleugerament cap avall i cap a l'esquerra del grup emplomat si l'arquer és dretà (cap avall i la dreta si és esquerrà). El principi de què es parteix és que una fletxa amb la cua lleugerament elevada, cap a l'exterior, és una mica menys susceptible a la interferència cas d'un tir més deficient.

4.2 Prova del paper

Amb aquesta prova s'obté una bona indicació de l'ajustament vertical i lateral, repeteixo les condicions del nostre arc que ja he comentat a l'apartat anterior. Es basa en una simple indicació dels primers moments de vol de la fletxa. Usa fletxes emplomades, però calen altres accessoris per sostenir el paper davant de la diana.

Instruccions:

1. Preparem un bastidor amb un tros de paper, serveix el paper de diari, situat a una distància d'almenys un metre de la diana.
2. Tirem des d'una distància aproximada de 2-3 metres allunyat del paper i a través d'ell sobre la diana.
3. Comprovem com s'ha estripat el paper. Fixem-nos on han penetrat la punta i l'emplomat. La interpretació de l'estripat la tenim en qualsevol manual de tir amb arc.

Nota: Un “forat de bala” perfecte és pràcticament impossible, no és habitual que la tija voli perfectament recte a distàncies curtes. Efectuem l’ajustament, segons l’aproximació més propera a un “forat” net.

4.3 Prova d’allunyament

Amb una prova d’allunyament obtindrem una molt útil prova combinada. S’ha dur a terme en una situació tranquil·la, tirant en condicions normals. Cal haver fet un bon escalfament previ i haver tirat prou fletxes de prova per trobar-nos en una situació similar a la de tir de competició.

Instruccions

- I. Hem de preparar un aturafletxes prou alt, si més no, preparem dos dianes, una sobre de l’altra.
- II. Situem una marca per apuntar durant tota la prova, en la diana superior. Pot estar per sobre del nivell dels ulls, però no massa elevada. Si no podríem tirar-hi per sobre.
- III. Tirem fletxes apuntant a la marca des de distàncies regulars, cada vegada més allunyats, començant per 5 metres i retrocedint al més lluny possible. Podeu retrocedir cinc metres cada vegada; en el cas d’arcs lleugers, tres metres cada cop. Repetim totes les fletxes que haguem tirat malament, quan el tir dolen sapiguem, o sospitem, que ha estat culpa nostra.
- IV. Comprovem el patró de les fletxes als diagrames de la plana següent, fem els ajustaments que correspongui.

Nota: Moltes vegades, veurem que la segona fletxa va una mica per sobre de la primera; en aquest cas, vigileu de no equivocar-vos en la interpretació. A molt curta distància és pot produir l’efecte d’encreuament de la línia de visió i de la de tir, Per això sempre hem sentit als politges dir que a 5 metres han de tirar amb el pin de 30 metres.

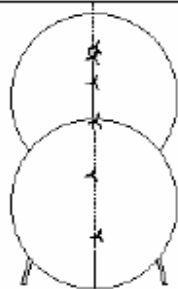
Significats dels impactes

Els diagrames mostren els patrons principals amb què podem trobar-nos durant les proves d’allunyament. Tots mostren una sola fletxa per distància; en la pràctica, és millor tirar-ne unes quantes, i marcar i prendre nota dels centres de les agrupacions en el cas de distàncies llargues. També és important que en fem una comprovació abans d’acceptar qualsevol patró repetint la prova. Quan obtinguem resultats constants, podem començar a fer els ajustos.

Moltes vegades veurem “patrons” que semblen una combinació dels que mostrem; en concret, una corba i una pendent alhora en la mateixa direcció. És millor que ajustem un sol element cada cop.

Per dur a terme una prova d’allunyament cal que sempre apuntem de la mateixa manera, per no desvirtuar el resultat de la prova. Si no és així, és possible que es produeixin situacions que indueixin a errades, encara que s’hagi fet el que en altres circumstàncies seria una bona posta a punt.

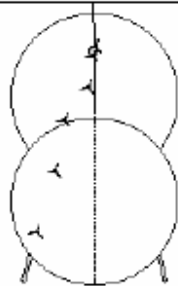
Figura 5-5: Patrons de la prova de l'anada enrere

1. Línia recta vertical

Posició i tensió del botó idealment centrats.

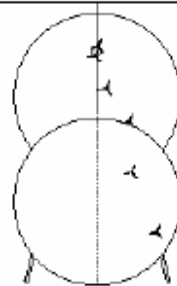
Poden caldre més proves per obtenir els millors agrupaments (Nota 1)

2a: Pendent a l'esquerra

Dretà: Botó massa dur.
Reduir la tensió.

Esquerrà: Botó massa tou.
Incrementar tensió.

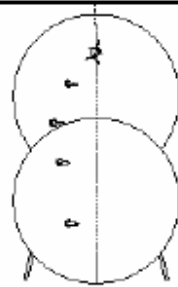

2b: Pendent a la dreta

Dretà: Botó massa tou.
Incrementar tensió.

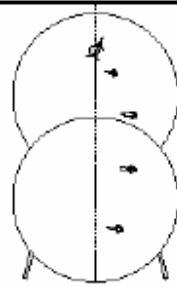
Esquerrà: Botó massa dur.
Reduir la tensió.

Vegeu la nota 2 per canviar la tensió del botó

3a: Corba a l'esquerra:

Botó massa a l'esquerra.
Moure a la dreta

3b: Corba a la dreta:

Botó massa a la dreta.
Moure a l'esquerra.

Notes:

1. La majoria de les vegades, amb les poques possibilitats d'ajuts del nostre longbow, aquestes proves només ens constaten el comportament del nostre arc a diferents distàncies, el que realment no és poc.
2. "Ideal" significa que als ajusts de l'arc generen un bon tir, un tir net, en circumstàncies ideals (és a dir, quan tireu bé!). La prova de l'anada enrere constitueix una bona prova de preparació general.

3. Els diagrames són només indicatius i coincideixen amb la majoria de textos habituals. N'hi ha que consideren que les línies corbes poden ser únicament el resultat d'un mal tensat, mentre que el desplaçament del centrat de tir genera una "pendent" constant.

NOTA: Els diagrames són només indicatius i coincideixen amb la majoria de textos.

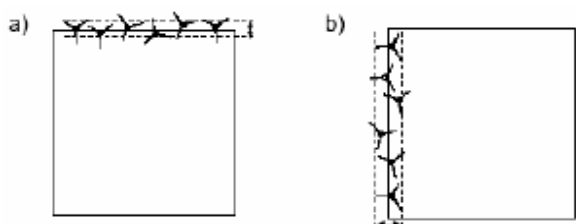
5. AFINAT PER AGRUPACIONS

L'objectiu final de la posta a punt de l'arc és l'obtenció de la millor puntuació al llarg d'una competició. La preparació bàsica de l'arc hi ajuda: resol els problemes de pas de fletxa i garanteix un vol net de la fletxa. El "súmmum" consisteix a fer la posta a punt directament per la mida de l'agrupació. Ho podem fer mitjançant les següents proves. En tots els casos, es parteix d'un principi simple: a partir d'un determinat ajust, fem un petit desplaçament, tot observant els efectes en la mida de l'agrupació que resulta cada vegada. Aleshores cal efectuar l'ajust, segons la posició que proporciona l'agrupació més reduïda.

6.1 Afinat a curta distància

Instruccions

Situem un blanc a una distància de 10-12 metres, amb una línia vertical i una horitzontal ben visibles.

1. Posta a punt vertical (noc)

- a) Primer tirem a la línia horitzontal, distanciant lleugerament les fletxes al llarg de la línia. Fixem-nos en distància, dels impactes a la línia, més repetida de l'agrupació. Al valor més repetit d'un conjunt de dades, en estadística, s'anomena Moda.
- b) Ajustem lleugerament el noc, per exemple; 0,5-1 mm en qualsevol direcció, amunt o avall.
- c) Tornem a tirar a la línia. Si disminueix la moda, desplacem més el noc en la mateixa direcció; si augmenta la moda, desplacem-lo cap a l'altre costat. Seguim desplaçant-lo sistemàticament fins que la moda torni a augmentar.
- d) Situem el noc en la posició que correspongui a la moda més reduïda.

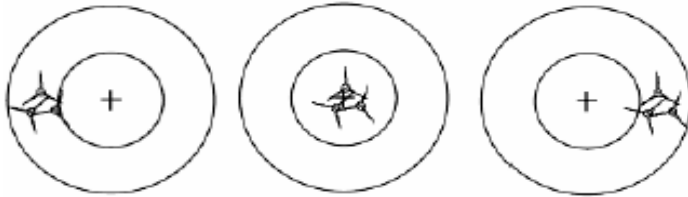
2. Posta a punt horitzontal

- a) Tirem a la línia vertical, distanciant lleugerament les fletxes al llarg de la línia. Fixem-nos en la moda de la sèrie.
- b) Variem lleugerament el gruix de la protecció de la finestra. És ideal fer servir cinta de pintor, té prou gruix per ser percebuda cada capa, és pot enganxar una sobre l'altra i no deixa restes en treure-la.
- c) Tornem a tirar a la línia. Si disminueix la moda, afegim capes; si augmenta, retirem. Seguim ajustant-lo sistemàticament fins que la mida de l'agrupació tornin a augmentar, o en el nostre cas, fins arribar al cos de l'arc.
- d) Determinem el gruix de la posició que correspongui a l'amplada de l'agrupació més concentrada.

Notes

1. Proves i més proves, Notes i més notes.
2. Les dimensions de l'agrupació poden variar considerablement de tanda en tanda, indiscriminadament. Confirmem sempre un canvi visiblement sobtat, mitjançant la repetició de la prova o bé comprovant-ho sistemàticament.

6.2 Ajustat amb tirs llargs

Aquest és un mètode, que de forma acadèmica no el fa ningú, però de forma instintiva ho fem tots. De fet és bàsicament el que mots utilitzem abans d'una tirada per escollir les dos fletxes amb les que començarem.

L'Ajust per agrupació, tal com la descriu Rick McKinney, ajusta progressivament el noc, el centrat i el spine, i finalment el fistmelle a partir de les dimensions del grup des d'una distància que considerem entre intermèdia i llarga. Per les distàncies emprades és evident que es necessita una gran qualitat de tir per aplicar el mètode de la manera més efectiva.

Instruccions

1. Partim d'un arc prèviament ajustat.
2. A 20 metres, tirem amb totes les fletxes **numerades**, més d'un m'ha demanat, perquè les meves fletxes estan numerades, i escollim les que s'agrupin de forma consistent. Observem i, si cal, descartem les que "s'escapen" de manera persistent.
3. Situem-nos a 35 m i tornem-ho a fer. Repetim-ho a 40/45 m.
4. Observem el vol de la fletxa a la distància més gran. Si les fletxes "planegen" (es desvien considerablement cap a un costat), S'aconsella ajustar la posició lateral o variar el spine; si cuegen, ajustem el fistmelle.
5. Completem les proves a la nostra distància més llarga.
6. Des de la distància més gran practicable, tirem fletxes emplomades i prenem nota dels punts d'impacte de 30-40 fletxes. A continuació, ajustem lleugerament el noc cap a dalt i repetiu el procés. Comparem les mides i els patrons de les agrupacions i continuem ajustant en la mateixa direcció fins que l'agrupació es desfai. Movem i situem el noc en la millor posició detectada.
7. Seguim el mateix procés per ajustar el gruix de finestra, combinant-lo amb el spine.

Espero que tot això serveixi, si més no com, desgreuge pels arquers de longbow, i també al recorbat encara que un xic menys, que ens hem sentit malignats sempre que algú ha publicat quelcom amb caire tècnic sobre els arcs. Els que ens hem demanat; I el meu longbow que?

Companys i companyes, que tirem a gust i que les nostres fletxes volin allà on els nostres ulls han decidit primer.

Agraïments: a tots vosaltres que vegada que sortim al camp volem millorar en el domini del nostre art, especialment als que teniu el coratge de treballar pels demés, muntant i desmuntant circuits, pàgines i llocs web de comunicació, tendes tècniques on aprendre, etc., i en particular als mestres dels mestres: Mariàngels i Juli (Àmat)

Manel Derqui, Barcelona, maig de 2.006